

Пре неколико дана у Бечићима је одржана скупштина, како јавља агенција Бета, „неколико стотина невладиних организација,“ са циљем формирања Регионалне комисије за утврђивање чињеница о ратним злочинима (РЕКОМ). Како агенција преноси намере скупштине, госпођа Наташа Кандић је том приликом рекла да ће окупљене НВО „израдити модел РЕКОМ-а и потом га понудити властима држава у региону са захтевом да се та комисија формира на међудржавном нивоу.“ Поред намере да се жртвама омогући да добију сатисфакцију за претрпљене губитке, госпођа Кандић је још истакла да је један од главних разлога за формирање најављене комисије „да би се осујетили покушаји историјског ревизионизма.“ [\[1\]](#)

„Она је казала,“ Бета даље наводи речи госпође Кандић, „да се од РЕКОМ-а очекује да изради извештај и донесе одговарајуће препоруке и најавила да ће се НВО потом старати око тога да ли се те препоруке комисије поштују и спроводе.“

Прво питање које би се могло поставити у вези са најављеним плановима је следеће: на који начин „невладине организације“ замишљају да свој програм и своје циљеве могу да наметну државама и друштвима на регионалном, или на било каквом другом, нивоу? Најава – или претња, зависи од угла посматрања – да ће НВО које стоје иза РЕКОМ-а, надгледати да ли се препоруке њихове комисије „поштују и спроводе“, изазива нелагодност. Она више звучи као намера неких политички опуномоћених структура које располажу силом, него као план незваничних, неформалних, „невладиних,“ и ни од кога демократски изабраних, нити постављених удружења. Одакле они црпе право да надгледају било шта?

Није битно да ли се овде ради о безазленом језичком лапсусу или о самоувереној ароганцији особа које само фолирају опредељење за узвишене вредности „отвореног друштва“, док вођењем безобзирне макијавелистичке политике своју тоталитарну агенду намећу једном дезоријентисаном и обезглављеном друштву. Србија би направила велику грешку уколико овој скупштини и њеним импликацијама не би посветила одговарајућу пажњу.

Тачан састав ове групе још увек није савим познат јавности, али видљиво присуство госпође Кандић довољан је наговештај да се у њему вероватно налазе „*all the usual suspects*“.

Прво и основно питање, које се овде поставља, односи се на могуће последице по даљи развој крхке демократије у Србији оваквог деловања неизабраних организованих група за притисак. Постојање „комисија“ имплицира да њима руководе комесари. Ко је те комесаре (и комесарке) поставио, и коме они полажу рачуне? У једном цивилизованом и демократском друштву, подразумева се да је свакоме дозвољено да дели препоруке, али само они који имају легитимну власт друштвених и државних органа могу очекивати да се њихове препоруке „поштују и спроводе.“ Да ли је план РЕКОМ-а да своје препоруке пласира путем убеђивања или да их намеће застрашивањем и вршењем притиска на неуралгичне тачке политичке моћи у српском друштву?

Из извештаја новинске агенције – под предпоставком да он верно преноси шта је било речено – могао би се извући закључак да последња варијанта тачније одражава стратешку визију за коју се овај новоосновани народни фронт „невладиних организација“ определио. Ради се о злослутно одређеном циљу ове „комисије“ који гласи: „*да би се осујетили покушаји историјског ревизионизма*“.

“ Читаоци који располажу софистицираним познавањем шифрованог *newspeak*

-а који је уобичајен у круговима из којих се чланови оваквих «комисија» регрутују непогрешиво ће осетити конотације ове, по учвршћивање демократије у Србији, ни мало добродошле фразе. Овде се ради, зар не, о присилној блокади поштеност и непристрасног истраживања историјске стварности уколико би резултати такве активности могли да угрозе идеолошке предрасуде комесара који су себи доделили искључиво право одређивања историјских „чињеница“? Па чак и кривичним гоњењем оних посматрача или истраживача чије се виђење чињеница разликује од онога што је „комисија“ прописала.

Имплицитно је – и сви ми то прецизно разумемо – на које се теме односи проскрипција „ревизионизма“ на који алудира госпођа Кандић. Али у сваком друштву које здраво размишља и које није оптерећено сервилним односом према свему што потиче из иностранства, па чак и када су инструменти који се користе домаћег порекла, њој би одмах било постављено следеће питање: ревизионизам чега? Спорних, неутврђених и исфабрикованих „чињеница“? Зар то није интелектуална дужност сваке особе да такве ставове подвргне испитивању, провери и ревизији? Зар би госпођа Кандић, протагониста хуманитарног права и европских вредности, на некога ко се према тој дужности одговорно односи стварно сручила сву тежину репресивног апарата једне

државе?

Ми имамо мноштво забрињавајућих назнака о томе на шта би се свео духовни и интелектуални живот једног друштва уколико би оваквим „комисијама“ било дозвољено да њиме несметано руководе. Довољно је да наведемо само два примера, оба у вези са блиским другарицама госпође Кандић.

Први се односи на пријаву коју је госпођа Биљана Ковачевић Вучо поднела против писца Добрице Ћосића, кога сумњичи за деликт говора мржње и подстицања националне нетрпељивости зато што је у једној од својих књига Албанце описао као изданке моралног шљама и представнике племенског и варварског Балкана. Оцена која не представља комплимент, то је ван сваке сумње. Али да ли је она довољна за кривичну тужбу? Сигурни смо да је Ћосићев правни тим у сваком погледу квалификован да реагује на приговоре госпође Вучо. Али зар видео клипови погрома српских насеља и црква на Космету 2004. године, који су обишли свет, не представљају убедљив *prima facie*

доказ да Ћосић, када је изрицао такву оцену, није био на сасвим погрешном путу?

Други пример односи се на госпођу Соњу Бисерко и њено излагање на конференцији о положају мађарске мањине у Србији и Румунији, која је била одржана у Европском парламенту у Бриселу у среду, 1. априла, 2009. године. На тој конференцији, госпођа Бисерко је иступила са добро увежбаном «анализом» структуре српске психе и друштва, са циљем издвајања оних елемената (ксенофобија, нетрпељивост према различитости) и установа (фашистичка Српска православна црква) који по њеном мишљењу српско друштво подстичу на мржњу и геноцидност.

Mutatis mutandis, било би интересантно чути од госпође Кандић где се налази суштинска разлика између ова два исказа, и ако је за кривично гоњење зрео један, из ког би разлога требало амнестирати други?

Једна чувена песма Џона Ленона зове се *Imagine....* Замисли...

Замислимо свет без комисија и без репресија, без наметања и без надметања, без

Битка за душу Србије

Пише: Стефан Каргановић
субота, 30 мај 2009 23:25

вештица и без исфрустрираних ликова где би свако могао слободно да истражује и доказује своју истину и где би једино дозвољено оружје било - убеђивање...

То је Србија коју ја желим.

(Стефан Каргановић је председник невладине организације *Историјски пројекат Сребреница*, која није добила позив да пошаље представника на скупштину у Бечићима)

[\[1\]](#) Бета, 28. мај 2009. г.